

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060207

DOM
2017-12-07
Stockholm

Mål nr
M 1135-17

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Östersunds tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2017-01-13 i mål nr M 2980-16, M 2981-16, M 2983-16, M 2984-16, M 2985-16, M 2986-16 och M 2987-16, se bilaga A

PARTER

Klagande

Bygg- och miljönämnden i Söderhamns kommun
826 80 Söderhamn

Motpart

OK-Q8 AB,

Ombud: JM RR

SAKEN

Miljösanktionsavgift på grund av överträdelse av tidsintervall för läckagekontroll på fastigheten X i Söderhams kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen Bygg- och miljönämndens i Söderhamns kommun sju beslut den 24 november 2016 i ärende nr M-2016-1217-1, M-2016-1218-1, M-2016-1219-1, M-2016-1220-1, M-2016-1221-1, M-2016-1222-1 och M-2016-1223-1.

Dok.Id 1359481

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00–15:00

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Bygg- och miljönämnden i Söderhamns kommun (nämnden) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen, med ändring av mark- och miljödomstolens dom, i första hand ska fastställa nämndens sju beslut och i andra hand ska besluta om vilka överträdelser (vilka applikationer) verksamhetsutövaren inte ska betala miljöstraffavgift för.

OK-Q8 AB (bolaget) har bestritt ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Nämnden har anfört i huvudsak följande: Tidsintervallet för läckagekontroll har överträtts avseende sju olika stationära applikationer med olika funktion. Fem applikationer avser luftkonditionering, en applikation avser kyl och en applikation avser frys. Applikationerna innehåller var för sig 3 kg eller mer men mindre än 30 kg fluorerade växthusgaser. Eftersom applikationerna har olika funktion är rättsfallet MÖD 2001:14 inte relevant. Med en miljöstraffavgift blir det inte någon skillnad mellan att utföra kontrollen beträffande vissa applikationer och att inte utföra kontrollen alls. Vidare kommer de tidsintervall för läckagekontroll, som varierar beroende på hur mycket fluorerande växthusgas en applikation innehåller, inte att få samma betydelse. Någonstans går en brytpunkt för när det kan vara ekonomiskt fördelaktigt att inte utföra läckagekontroll. Av tillämpliga regler framgår klart att det är de olika applikationerna som avses. Applikationerna omfattas av samma tidsintervall för läckagekontroll enligt den nu gällande artikel 4.3 punkten a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 517/2014 av den 16 april 2014 om fluorerade växthusgaser och om upphävande av förordning (EG) nr 842/2006.

Bolaget har anfört i huvudsak följande: De sju aggregaten finns i samma byggnad. De har alla till uppgift att skapa kyla i olika delar av anläggningen och har alltså samma funktion. De ska även kontrolleras samtidigt. Detta innebär att aggregaten ingår i samma anläggning och verksamhet. Av MÖD 2001:14 framgår att miljöstraffavgift ska tas ut för varje separat verksamhet eller anläggning på vilken en näringsidkare

bedriver verksamhet, men inte för var och en av flera anläggningsdelar med samma funktion. De principer som följer av nämnda rättsfall är direkt tillämpliga på nu aktuellt fall och innebär att endast en miljöstraffavgift ska påföras för den försenade läckagekontrollen. Även miljöstraffavgifternas schabloniserade konstruktion talar för att endast en avgift ska påföras i detta fall. Avgiftsbeloppets storlek har fastställts med beaktande av överträdelsens allvar och samma belopp gäller oavsett om underlåtelsen avser en applikation med 3 kg eller en applikation med 300 kg fluorerade växthusgaser. Om överträdelsen har medfört en ekonomisk fördel ska enligt förarbetena inte spela någon roll vid bedömningen. På grund av att bestämmelserna om miljöstraffavgift har nära koppling till straffrätten äger legalitetsprincipen tillämpning och oklarheter ska tolkas till den enskildes fördel. I vart fall bör principer om straffrabatt vid flera förseelser vid samma tillfälle tillämpas. Den nya lydelsen av 9 kap. 1 § förordningen (2012:259) om miljöstraffavgifter leder inte till en mildare bedömning än den tidigare lydelsen och inverkar således inte på bedömningen i sak i målet. De aktuella aggregaten faller in under artikel 4.3 punkten a i EU-förordning nr 517/2014, de introducerade möjligheterna till undantag är inte tillämpliga på aggregaten och tillämpligt kontrollintervall är fortfarande var tolfte månad.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Från och med den 1 januari 2017 gäller en ny lydelse av 9 kap. 1 § i förordningen (2012:259) om miljöstraffavgifter. Då den nya lydelsen inte bedöms leda till en lindrigare bedömning i aktuellt mål ska bestämmelsen tillämpas i dess lydelse före den 1 januari 2017, som gällde vid tidpunkten för överträdelsen (jfr 5 § andra stycket lagen [1964:163] om införande av brottsbalken).

Av den i målet tillämpliga lydelsen av 9 kap. 1 § förordning om miljöstraffavgifter framgår att för en överträdelse av artikel 3.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 842/2006 av den 17 maj 2006 om vissa fluorerade växthusgaser genom att inte uppfylla föreskrivna krav på kontrollintervall ska en miljöstraffavgift betalas med 5 000 kr. I nämnda artikel föreskrivs att operatörer av stationära applikationer, nämligen kyl-, luft-, konditionerings- och värmepumpsutrustning, inklusive deras kretsar, samt brandskyddssystem som innehåller fluorerade växt-

husgaser, ska säkerställa att dessa kontrolleras för läckage av certifierad personal. Vidare föreskrivs att applikationer som innehåller 3 kg fluorerade växthusgaser eller mer, med visst undantag som inte är av intresse här, ska kontrolleras för läckage minst var tolfte månad. För applikationer som innehåller vissa angivna större mängder fluorerade växthusgaser gäller kortare kontrollintervall.

Det är ostridigt att de sju aggregaten i aktuellt mål omfattas av ovan nämnda regler och att föreskrivet krav på kontroll var tolfte månad inte följts för vart och ett av aggregaten. Frågan är om det finns förutsättningar att påföra mer än en miljösktionsavgift i detta fall.

Som framgått ovan stadgas i 9 kap. 1 § förordningen om miljösktionsavgifter att en avgift ska tas ut för en överträdelse av artikel 3.2 i den aktuella EU-förordningen. En överträdelse av artikel 3.2 uppstår så snart föreskrivet krav på kontrollintervall beträffande någon av de i bestämmelsen nämnda applikationerna inte följs. Även om systemet med miljösktionsavgifter har en schabloniserad konstruktion bedömer Mark- och miljööverdomstolen att bestämmelserna i detta fall inte kan tolkas på annat sätt än att en sktionsavgift ska tas ut för varje överträdelse av artikel 3.2, dvs. för varje applikation som inte kontrolleras i tid (jfr rättsfallet MÖD 2001:14 som gällde tillämpningen av en annan sktionsbestämmelse).

Trots att alla sju aggregaten i detta fall har till uppgift att skapa kyla inom en och samma byggnad vid en av bolagets bensinstationer anser Mark- och miljööverdomstolen att de inte kan ses som olika delar av samma applikation. Det förhållandet att aggregaten omfattas av samma kontrollintervall och att det är fråga om flera samtidiga överträdelser förändrar inte denna bedömning. Då det således är fråga om sju olika applikationer som inte har kontrollerats i tid har det funnits förutsättningar att påföra bolaget sju miljösktionsavgifter. Med ändring av mark- och miljödomstolens dom ska nämndens sju beslut därför fastställas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Per-Anders Broqvist, hovrättsråden Birgitta Bylund Uddenfeldt och Li Brismo, referent, samt f.d. tekniska rådet Staffan Lagergren.

Föredragande har varit Helen Agah.

ÖSTERSUNDS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2017-01-13
meddelad i
Östersund

Mål nr M 2980-16,
M 2981-16, M 2983-16,
M 2984-16, M 2985-16,
M 2986-16, M 2987-16

KLAGANDE

OK-Q8 Aktiebolag,

MOTPART

Söderhamns kommun
Bygg- och miljönämnden
826 80 Söderhamn

ÖVERKLAGAT BESLUT

Bygg- och miljönämnden, Söderhamns kommuns beslut 2016-11-24 i ärende nr M-2016-1223-1, se **bilaga 1**

SAKEN

Miljösanktionsavgift på grund av överträdelse av tidsintervall för läckagekontroll på fastighet X i Söderhamns kommun, Dnr M-2016-1223-1

DOMSLUT

Överklagandet bifalls på så sätt att mark- och miljödomstolen upphäver bygg- och miljönämndens beslut M 2016-1217-1, M 2016-1218-1, M 2016-1219-1, M 2016-1220-1, M 2016-1221-1, M 2016-1222-1 och M 2016-1223-1 och förordnar istället att OK-Q8 Aktiebolag påförs 5 000 kr i miljösanktionsavgift.

Dok.Id 262329

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 708 831 28 Östersund	Storgatan 6	063-15 06 00 E-post: ostersunds.tingsratt@dom.se www.ostersundstingsratt.domstol.se	063-15 06 88	måndag – fredag 08:00-16:00

Mark- och miljödomstolen

BAKGRUND

Bygg- och miljönämnden i Söderhamns kommun (**nämnden**) har i sju beslut (M 2016-1217-1 – M 2016-1223-1) beslutat att påföra OK-Q8 (**bolaget**) miljöstraffavgift om 5 000 kr, totalt 35 000 kr, i anledning av att bolaget inte låtit utföra periodisk kontroll av sju aggregat innehållande sådant köldmedium som omfattas av 9 kap. 1 § förordningen om miljöstraffavgifter (2012:259). Bolaget har nu överklagat besluten till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Bolaget har, som det får förstås, i första hand yrkat att besluten ska upphävas då de ställts till verksamheten och inte fastighetsägaren. I andra hand har yrkats att avgiften ska sättas ned på så sätt att endast en miljöstraffavgift påförs bolaget för samtliga aggregat på byggnaden.

Nämnden har yttrat sig och anför bl.a. följande. Det framgår av de årligt insända rapporteringarna att bolaget är registrerat som operatör (verksamhetsutövare) för samtliga 7 aggregat på fastigheten X. Besluten gäller en stationär anläggning med sju olika utrustningar och överträdelserna gäller per utrustning. Denna miljöstraffavgift ska inte förväxlas med underlåtenhet att sända in årlig rapportering för den stationära anläggningen, det omfattas av en annan miljöstraffavgift.

DOMSKÄL

Enligt artikel 3.2 i EG-förordning nr 842/2006 om vissa fluorerade växthusgaser ska operatörer av kylutrustning som innehåller fluorerade växthusgaser säkerställa att dessa kontrolleras för läckage av certifierad personal. Applikationer som innehåller 3 kg fluorerade växthusgaser eller mer ska kontrolleras för läckage minst var tolfte månad. Enligt 9 kap. 1 § förordningen (2012:259) om miljöstraffavgifter ska den som genom att inte uppfylla föreskrivna krav på kontroll för läckage betala 5 000 kr i miljöstraffavgift.

Mark- och miljödomstolen

Det är ostridigt att aktuella applikationer omfattas av ovan nämnda regler samt att periodisk kontroll inte genomförts och redovisats inom rätt tid. Bolaget har dock invänt att miljöskaktionsavgiften ställts till verksamheten och inte fastighetsägaren. Mark- och miljödomstolen konstaterar att det åligger verksamhetsutövaren att tillse att verksamheten bedrivs med de tillstånd som krävs m.m. OK-Q8 är registrerad operatör för samtliga utrustningar på fastigheten X. Bolaget är därmed att anse som operatör och således ansvarigt för att föreskriven kontrollrapportering sker.

Nämnden har påfört bolaget miljöskaktionsavgift för vart och ett av de sju aggregaten på fastigheten, med hänvisning till att det är en stationär anläggning med sju olika utrustningar (aggregat). Bolaget menar att utrustningen bör betraktas som en applikation och således ska en miljöskaktionsavgift tas ut för samtliga aggregat.

Av förarbetena till miljöbalken framgår att syftet med att ta ut miljöskaktionsavgifter är att öka den allmänna noggrannheten vid bedrivandet av näringsverksamhet genom ett effektivt sanktionssystem (prop. 1997/98:45, Del 1, s. 533 ff och Del 2, s. 314 ff). Det är fråga om en schabloniserad administrativ avgift som ska påföras så snart en överträdelse objektivt kan konstateras. Någon hänsyn ska således inte tas till graden eller omfattningen av överträdelsen i det enskilda fallet. MÖD har i rättsfallet 2001:14 uttalat att miljöskaktionsavgiftens schabloniserade konstruktion och sanktionsbestämmelsernas ordalydelse medför att endast en miljöskaktionsavgift kan påföras för överträdelse av en föreskrift i 30 kap. 1 § miljöbalken, oaktat att det kan vara fråga om flera samtida överträdelser av samma slag på samma anläggning.

Genom de överklagade besluten har OK-Q8 påförts sju miljöskaktionsavgifter för samma anläggning på fastigheten X. Det förhållandet att anläggningen i sig består av flera aggregat kan, mot bakgrund av ovanstående, inte medföra att en

ÖSTERSUNDS TINGSRÄTT

DOM
2017-01-13M 2980-16, M 2981-16,
M 2983-16, M 2984-16,
M 2985-16, M 2986-16,
M 2987-16

Mark- och miljödomstolen

miljösanktionsavgift tas ut för var och en av flera anläggningsdelar med samma funktion. Mark- och miljödomstolen ändrar därför nämndens beslut på så sätt att bolaget påförs 5 000 kr i miljösanktionsavgift.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se **bilaga 2** (DV427)

Överklagande senast den 3 februari 2017.

På mark- och miljödomstolens vägnar

Lars Nyberg

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Lars Nyberg, ordförande, och tekniska rådet Lars-Gunnar Sjölund. Föredragande har varit beredningsjuristen Sara Edvardsson.